

Sınrsız Eğitim ve Araştırma Dergisi

The Journal of Limitless Education and Research

Mart 2021
Cilt 6, Sayı 1

March 2021
Volume 6, Issue 1

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi

Mart 2021, Cilt 6, Sayı 1

The Journal of Limitless Education and Research

March 2021, Volume 6, Issue 1

Sahibi

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ

Owner

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ

Editör

Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK

Editor in Chief

Assoc. Prof. Dr. Ayşe Derya IŞIK

Editör Yardımcısı

Dr. Çağın KAMIŞÇIOĞLU

Assistant Editor

Dr. Çağın KAMIŞÇIOĞLU

Yazım ve Dil Editörü

Doç. Dr. Bilge BAĞCI AYRANCI

Doç. Dr. Serpil ÖZDEMİR

Dr. Arzu ÇEVİK

Dr. İbrahim Halil YURDAKAL

Philologist

Assoc. Prof. Dr. Bilge BAĞCI AYRANCI

Assoc. Prof. Dr. Serpil ÖZDEMİR

Dr. Arzu ÇEVİK

Dr. İbrahim Halil YURDAKAL

Yabancı Dil Editörü

Doç. Dr. Gülden TÜM

Doç. Dr. Tanju DEVECİ

Dr. Çağın KAMIŞÇIOĞLU

Foreign Language Specialist

Assoc. Prof. Dr. Gülden TÜM

Assoc. Prof. Dr. Tanju DEVECİ

Dr. Çağın KAMIŞÇIOĞLU

İletişim

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Derneği

06590 ANKARA - TÜRKİYE

e-posta: editor@sead.com.tr

sead@sead.com.tr

Contact

Limitless Education and Research Association

06590 ANKARA - TURKEY

e-mail: editor@sead.com.tr

sead@sead.com.tr

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi (SEAD), yılda üç kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Yazıların sorumluluğu, yazarlarına aittir.

Journal of Limitless Education and Research(J-LERA) is an international refereed journal published three times a year. The responsibility lies with the authors of papers.

İNDEKSLER / INDEXED IN

INFORMATION SERVICES

Kapak: Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK-Dr. Barış ÇUKURBAŞI

Editörler Kurulu (Editorial Board)

Computer Education and Instructional Technology Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	Doç. Dr. Hasan ÖZGÜR	Trakya Üniversitesi, Türkiye
Educational Sciences Eğitim Bilimleri	Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK BÜLBÜL Dr. Gülenaz ŞELÇUK Dr. Menekşe ESKİCİ	Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye Kırklareli Üniversitesi, Türkiye
Science Fen Eğitimi	Prof. Dr. Nurettin ŞAHİN Dr. Yasemin BÜYÜKŞAHİN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye Bartın Üniversitesi, Türkiye
Lifelong Learning Hayat Boyu Öğrenme	Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ Prof. Dr. Thomas R. GILLPATRICK Assoc. Prof. Dr. Tanju DEVECİ	Ankara Üniversitesi, Türkiye Portland State University, USA Khalifa University of Science and Technology, UAE
Teaching Mathematics Matematik Eğitimi	Prof. Dr. Erhan HACİÖMEROĞLU Doç. Dr. Burçin GÖKKURT Dr. Aysun Nüket ELÇİ	Temple University, Japan Bartın Üniversitesi, Türkiye Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye
Pre-School Education Okul Öncesi Eğitimi	Doç. Dr. Neslihan BAY Dr. Burcu ÇABUK	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye Ankara Üniversitesi, Türkiye
Primary Education Sınıf Eğitimi	Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ Doç. Dr. Oğuzhan KURU Doç. Dr. Özlem BAŞ Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK Doç. Dr. Yalçın BAY	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Türkiye Hacettepe Üniversitesi, Türkiye Ordu Üniversitesi, Türkiye Anadolu Üniversitesi, Türkiye
Teaching Social Studies Sosyal Bilgiler Eğitimi	Doç. Dr. Cüneyit AKAR	Uşak Üniversitesi, Türkiye
Teaching Turkish Türkçe Öğretimi	Prof. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI Doç. Bilge BAĞCI AYRANCI Doç. Dr. Nevin AKKAYA Doç. Dr. Serpil ÖZDEMİR	Pamukkale Üniversitesi, Türkiye Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye Bartın Üniversitesi, Türkiye
Teaching Turkish to Foreigners Yabancılara Türkçe Öğretimi	Prof. Dr. Apollinaria AVRUTİNA Prof. Dr. Yuu KURIBAYASHI Assoc. Prof. Dr. Galina MISKINIENE Assoc. Prof. Dr. Könül HACIYEVA Assoc. Prof. Dr. Xhemile ABDIU Doç. Dr. Gülden TÜM Lecturer Dr. Feride HATİBOĞLU Lecturer Semahat RESMİ CRAHAY	St. Petersburg State University, Russia Okayama University, Japan Vilnius University, Lithuania Azerbaijan National Academy of Sciences, Azerbaijan Tiran University, Albania Çukurova Üniversitesi, Türkiye University of Pennsylvania, USA PCVO Moderne Talen Gouverneur, Belgium
Foreign Language Education Yabancı Dil Eğitimi	Prof. Dr. Arif SARIÇOBAN Prof. Dr. Işıl ULUÇAM-WEGMANN Prof. Dr. İ. Hakkı MİRİCİ Prof. Dr. İlknur SAVAŞKAN Assoc. Prof. Dr. Christina FREI Dr. Bengü AKSU ATAÇ Dr. Ulaş KAYAPINAR Dr. Nurcan KÖSE	Selçuk Üniversitesi, Türkiye Universität Duisburg-Essen, Germany Hacettepe Üniversitesi, Türkiye Bursa Uludağ Üniversitesi, Türkiye University of Pennsylvania, USA Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi, Türkiye American University of the Middle East (AUM), Kuwait American University of the Middle East (AUM), Kuwait

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 6, Sayı 1

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 6, Issue 1

Yayın Danışma Kurulu (Editorial Advisory Board)

- Prof. Dr. A. Gani ARIKAN, Selçuk Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. A. Işıl ULUÇAM-WEGMANN, Universität Duisburg-Essen, Deutschland
Prof. Dr. Ahmet ATAÇ, Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN, Trakya Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ahmet KIRKILIÇ, Ağrı Çeçen Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ali MEYDAN, Nevşehir Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ali Murat GÜLER, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ali Osman ALAKUŞ, Dicle Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ali Ulvi YILMAZER, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ali YAKICI, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Apollinaria AVRUTINA, St. Petersburg State University, Russia
Prof. Dr. Asuman DUATEPE PAKSU, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU, Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ayfer KOCABAŞ, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Duygu UÇGUN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Efe AKBULUT, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Emine KOLAÇ, Anadolu Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Emre ÜNAL, Ömer Halis Demir Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Erika H. GILSON, Princeton University, USA
Prof. Dr. Erkut KONTER, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Erol DURAN, Uşak Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ersin KIVRAK, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Esra BUKOVA GÜZEL, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Fredricka L. STOLLER, Northern Arizona University, USA
Prof. Dr. Gizem SAYGILI, Karaman Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Hakan UŞAKLI, Sinop Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Hüseyin KIRAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Jack C RICHARDS, University of Sydney, Avustralia
Prof. Dr. Kamil İŞERİ, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Levent MERCİN, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 6, Sayı 1

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 6, Issue 1

- Prof. Dr. Liudmila LESCHEVA, Minsk State Linguistics University, Belarus
Prof. Dr. Mehmet Ali AKINCI, Rouen University, France
Prof. Dr. Meliha YILMAZ, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Merih Tekin BENDER, Ege Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Mustafa Murat İNCEOĞLU, Ege Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nergis BİRAY, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nesrin İŞİKOĞLU ERDOĞAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nil DUBAN, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nurettin ŞAHİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Perihan YALÇIN, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Pınar GİRMEK, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Selma YEL, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Serap BUYURGAN, Başkent Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Serdar TUNA, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Seyfi ÖZGÜZEL, Çukurova Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Songül ALTINIŞIK, TODAİE Emekli Öğretim Üyesi, Türkiye
Prof. Dr. Süleyman İNAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Şafak ULUÇINAR SAĞIR, Amasya Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Şahin KAPIKIRAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Şerif Ali BOZKAPLAN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Tahir KODAL, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Todd Alan PRICE, National-Louis University, USA
Prof. Dr. Tom GILLPATRICK, Portland State University, USA
Prof. Dr. Turan PAKER, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. William GRABE, Northern Arizona University, USA
Assoc. Prof. Dr. Carol GRIFFITHS, University of Leeds, UK
Assoc. Prof. Dr. Christina FREI, University of Pennsylvania, USA
Assoc. Prof. Dr. Elza SEMEDOVA, Khazar University, Azerbaijan
Assoc. Prof. Dr. Galina MISKINIENE, Vilnius University, Lithuania
Assoc. Prof. Dr. Könül HACIYEVA, Azerbaijan National Academy of Sciences, Azerbaijan
Assoc. Prof. Dr. Salah TROUDI, University of Exeter, UK
Assoc. Prof. Dr. Sevinc QASIMOVA, Bakü State University, Azerbaijan
Assoc. Prof. Dr. Spartak KARDIU, Tiran University, Albania

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 6, Sayı 1

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 6, Issue 1

- Assoc. Prof. Dr. Suzan CANHASI, University of Prishtina, Kosovo
Assoc. Prof. Dr. Şaziye YAMAN, American University of the Middle East (AUM), Kuwait
Assoc. Prof. Dr. Tanju DEVECİ, Khalifa University of Science and Technology, UAE
Assoc. Prof. Dr. Xhemile ABDIU, Tiran University, Albania
Doç. Dr. Abdullah ŞAHİN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Abdurrahman ŞAHİN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Anıl ERTOK ATMACA, Karabük Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Aydın ZOR, Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK, Bartın Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK BÜLBÜL, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Berna Cantürk GÜNHAN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Bilge AYRANCI, Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Burçin GÖKKURT ÖZDEMİR, Bartın Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Demet GİRGİN, Balıkesir Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Esin Yağmur ŞAHİN, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Feryal BEYKAL ORHUN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Fulya ÜNAL TOPÇUOĞLU, Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Gülden TÜM, Çukurova Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Güliz AYDIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Hüseyin ANILAN, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. İbrahim COŞKUN, Trakya Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Melek ŞAHAN, Ege Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Meltem DEMİRCİ KATRANCI, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nazan KARAPINAR, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Neslihan BAY, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nevin AKKAYA, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Orhan KUMRAL, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Özlem BAŞ, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ruhan KARADAĞ, Adıyaman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Salim PİLAV, Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Sevgi ÖZGÜNGÖR, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Sibel KAYA, Kocaeli Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK, Ordu Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ufuk YAĞCI, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 6, Sayı 1

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 6, Issue 1

Doç. Dr. Vesile ALKAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Yalçın BAY, Anadolu Üniversitesi, Türkiye

Doç. Dr. Zafer TANGÜLÜ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye

Dr. Feride HATİBOĞLU, University of Pennsylvania, USA

Dr. Hanane BENALI, American University of the Middle East (AUM), Kuwait

Dr. Nader AYİŞH, Khalifa University of Science and Technology, UAE

Dr. Nurcan KÖSE, American University of the Middle East (AUM), Kuwait

Dr. Ulaş KAYAPINAR, American University of the Middle East (AUM), Kuwait

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 6, Sayı 1

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 6, Issue 1

Bu Sayının Hakemleri (Referees of This Issue)

- Prof. Dr. Arif SARIÇOBAN, Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. İlknur SAVAŞKAN, Bursa Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Bilge BAĞCI AYRANCI, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Doç. Dr. Nevin AKKAYA, Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK, Ordu Üniversitesi
Dr. Ahmet BAŞKAN, Dicle Üniversitesi
Dr. Can MIHCI, Trakya Üniversitesi
Dr. Emel GÜVEY AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Göksu ÇİÇEKLİ KOÇ, Ege Üniversitesi
Dr. Menekşe ESKİCİ, Kırklareli Üniversitesi
Dr. Şenay Ozan LEYMUN, Trakya Üniversitesi

Sınrsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 6, Sayı 1

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 6, Issue 1

Dear Readers,

We are delighted to present you the March 2021 issue of the Journal of Limitless Education and Research.

Our journal has been published continually by the Limitless Education and Research Association (SEAD) since 2016. The aim of our journal is to publish theoretical and applied studies in the field of education and research, to share scientific information at national and international level, create an environment for the production of new information, announce innovations and thereby contribute to scientific production in our country. For this purpose, priority is given to qualified research and review publications in our Journal.

In our journal, the Editorial Board, the Scientific Committee, and the Referee Board members, who meticulously evaluate the manuscripts, are formed by academics that are prestigious experts in their field. Our journal that is strengthened much more with the priceless contributions of the scientists who serve on the boards, authors and you readers, continues to be published without compromising its academic quality.

The Journal of Limitless Education and Research is published three times a year, scanned in various national and international indexes, and it receives numerous citations. Our journal, which had a SOBIAD impact factor of 0.3 in 2019, will be published both in Turkish and English languages as of this issue. Thus, it is aimed at reaching wider audience.

We wish our journal to contribute to the scientific field, and acknowledge all editors, authors and referees who contributed to its preparation. With our best regards.

LIMITLESS EDUCATION AND RESEARCH ASSOCIATION

Sınrsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 6, Sayı 1

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 6, Issue 1

Sevgili Okurlar,

Sizlere Sınrsız Eğitim ve Araştırma Dergisinin Mart 2021 sayısını sunmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

Dergimiz, Sınrsız Eğitim ve Araştırma Derneği tarafından 2016 yılından bu yana kesintisiz olarak yayınlanmaktadır. Amacımız, eğitim ve araştırma alanındaki kuramsal ve uygulamalı çalışmaları yayınlamak, bilimsel bilgileri ulusal ve uluslararası düzeyde paylaşmak, yeni bilgiler üretilmesine ortam hazırlamak, yenilikleri duyurmak ve böylece ülkemizdeki bilimsel üretime katkı sağlamaktır. Bu amaçla Dergimizde nitelikli araştırma ve derleme yayınlarına öncelik verilmektedir.

Dergimizin Editör Kurulu, Bilim Kurulu ve yayınları titizlikle değerlendiren Hakem Kurulu üyeleri alanında uzman akademisyenlerden oluşmaktadır. Kurullarda görev yapan bilim insanları, yazarlar ve siz okurların değerli katkılarıyla her sayıda biraz daha güçlenen Dergimiz, akademik kalitesinden ödün vermeden yayın hayatını sürdürmektedir.

Sınrsız Eğitim ve Araştırma Dergisi yılda üç sayı olarak yayınlanmakta, çeşitli ulusal ve uluslararası düzeydeki indekslerde taranmakta, çok sayıda atıf almaktadır. 2019 yılı SOBİAD etki faktörü 0,3 olan Dergimiz, artık hem Türkçe hem de İngilizce yayınlanmaktadır. Böylece daha geniş bir okur kitlesine ulaşılmaya çalışılmaktadır.

Dergimizin bilimsel alana katkıları getirmesini diliyor, hazırlanmasında emeği geçen bütün editör, yazar ve hakemlere teşekkür ediyoruz. Saygılarımızla.

SINIRSIZ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA DERNEĞİ

TABLE OF CONTENTS

İÇİNDEKİLER

**Article Type: Review
Makale Türü: Derleme**

Todd Alan PRICE

Blended Learning and the Videoconferencing Modality for the Teaching and Learning Doctoral Candidate 1-10

**Article Type: Research Article
Makale Türü: Araştırma**

Firdevs GÜNEŞ

Riddles for Kids 11-40
Çocuk Bilmeceleri

İbrahim Halil YURDAKAL, Ayşe YURDAKAL

First Reading and Writing Teaching in Turkish Teaching Programs Between 1924-1981 41-77
1924-1981 Arası Türkçe Öğretim Programlarında İlk Okuma Yazma Öğretimi

Nevin AKKAYA, Buse GÜLLÜ, Esra ÖZDEN

Educational Messages and Effective Communication Factors in Children's Literature Works 78-118
Çocuk Edebiyatı Eserlerinde Yer Alan Eğitsel İletiler ve Etkili İletişim Unsurları

Osman SÖNER, Hazel DURU

An Investigation into the Articles Published in Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal Between 1990-2019 in Terms of Various Factors 119-151
Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisinde 1990-2019 Yılları Arasında Yayımlanan Makalelerin Çeşitli Faktörler Açısından İncelenmesi

Emine TEPE, Gülden TÜM

The Reflection of Basic Principles in Course Books for Teaching Turkish as a Foreign Language 152-178
Temel İlkelerin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarındaki Yansıması

DOI: 10.29250/sead.876969

Posted Date

08.02.2021

Article Type

Research

Acceptance Date

15.03.2021

Riddles for Kids

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi, firdevs.gunes@gmail.com

Abstract: Children are the future of a society. Quality education is essential for a good future. To this end, it is necessary to develop children's language, mental, and social skills. Skills such as thinking, understanding, guessing, questioning, and problem solving are also important. Various educational approaches and models are used to help children gain these skills. The most fun of these is the "Learning Approach by Play," which children adore. In this approach, learning and game activities are intertwined, and educational gamification is utilized so that learning is more effective. Educational games are categorized into two types: physical and mental games. Mental games include riddles, puzzles, and numeracy. Of these, the most common one is riddles, which are a mind game aimed at finding an entity or object whose qualities are implicitly described. Riddles have a significant place in our culture and is a rich source in education. These are passed down from generation to generation and used to educate children. Turkish riddles have various features in terms of style, content, genre, and structure. They are usually in verses, and include important clues and strong descriptions. They are rich and diverse in sound and meaning. In this respect, they make a significant contribution to the development of children's language, mental, and social skills. In particular, they improve skills such as attention and focus, discovering clues, thinking, guessing, and making inferences. Therefore, it is important to utilize riddles for education purposes. It is also important that the selection of riddles in textbooks is based on scientific and educational principles.

Keywords: Riddles, primary school, student, kids, education

1. Introduction

Children are the future of a society. The way to guide the future and raise individuals well is realized through quality education. Thus, it is tried to help children gain various skills from early ages. Language, mental, social, and emotional skills are the most significant skills to be acquired. In this process, basic skills such as reading, writing, and calculation are prioritized. It is difficult to develop skills such as thinking, understanding, guessing, questioning, and problem solving without acquiring basic skills. Therefore, language skills and mental skills are handled together and each one is emphasized equally.

Various educational approaches and models are used so as to develop students' basic skills and prepare them for the future. Among these, the mostly adored one by children is the "Learning through Play". In this approach, learning and entertainment activities are intertwined, and many educational games are used so that students' learning could be effective and permanent. Educational games are divided into two groups as physical and mental. Mental/cognitive games are mostly used in lessons and they are listed as riddles, puzzles, and numeracy. Among all, riddles have a distinctive place and importance.

Riddles are a verbal activity children play with much enthusiasm. They improve attention and prediction skills. This activity has been perceived as entertainment for years and received no attention for educational practices. Accordingly, riddles were neglected in the curricula and textbooks. Nevertheless, this understanding has gradually changed. It is recommended to use educational games in modern educational approaches to ensure active learning in the classroom. In the same vein, experts such as Jean Piaget, Lev Vygotsky and Jérôme Bruner explain that play is very effective in children's language, mental, social, and physical development. Thus, in many countries, games such as riddles and puzzles are emphasized within the framework of learning through games. With these practices, students' success is expected to increase (Güneş, 2020, 2015, p. 775).

Riddles in schools are utilized twofold: education and gamification. With riddles, students are expected to improve their language, mental, and social skills; to draw their attention to activities in the classroom; and to realize active learning. In addition, they are used to improve students' skills such as searching sources, discovering new information, questioning, inferring, predicting, and communicating effectively. Moreover, riddles significantly contribute to the development of basic skills such as reading, writing, and comprehension in the primary teaching process of reading and writing.

In our country, riddles have a long and rich history and rooted tradition. We have riddles that have survived from ancient times and are still kept unchanged. Turkish riddles, usually with two or four lyrics and rhymes, are a very rich source in terms of education. These are passed down from one generation to another, thus, becoming an important cultural treasure. It is also important to note that some riddles undergo minor changes. Also, especially with developing technologies, new riddles come to the fore. These are still considered an enjoyable game for the whole family in most homes on long winter nights. Although there are various types of riddles in our culture, this study merely focuses on riddles for kids.

1.1 What are Riddles?

Riddles are a game used by children, teenagers and adults to spend joyful time, have fun, chat, communicate, and interact with each other in daily life. It appears as an entertainment tool for the whole family allowing them to spend a good time on long winter nights. Today, these events are replaced by mass media. The riddles are defined in the Current Turkish Dictionary by the Association of Turkish Language (TDK) as "the game, the enigma that leaves the listener or the reader to find out what the thing is, without mentioning the name of something, implicitly saying its qualities" (TDK, 2020).

When foreign sources are examined, riddles are observed to have a place as mental activities for cognitive skills. In the Larousse Dictionary, riddles are described as "mind game to find something vague and implicit by thinking" (Larousse, 2020). In some sources, it is explained "small forms of poems aimed at finding something by thinking about the various features which are given". Based on these, the puzzle-denoted riddles can be defined as "a mind game to find an entity or object whose qualities are implicitly described."

Riddles are a fun and an educational activity played in groups, questioned, and whose answers are found by searching. Riddles arouse students' curiosity, lead to thinking, and help to develop language, mental, and social skills. The basic items and everyday objects given in the puzzle are a means of rethinking the world and reinventing it. Riddles indicate the diversity in the world, highlighting it with language and abstract signs. Due to gaining all these features, they have entered the education process and textbooks.

1.2 Basic Features of Riddles

Riddles have various features in terms of style, content, genre, and structure. They focus on being in quarterly verses in terms of form and sound features, while they focus on types of

clues, descriptions and meaning, question and answer relationship in terms of content. Riddles are handled as being simple, complex and sequentially ordered in terms of genre and structure as described in detail below.

Riddles consist of two basic elements: "question" and "answer". The question is the most important part. In order to find the correct answer, various features and clues are given in the question sentence of the riddles (Köngäs-Maranda, 1969,2018). These are the basic features of items such as objects, animals, plants, fruits, and nature around us, and are presented in the riddles. The reader or listener is expected to focus their attention on the clues given and reflect on them. Otherwise, it is difficult to find the correct answer. For this reason, there are various clues, signs or features about the object or entity whose answer is sought in the question part of the riddles. The riddles are completed by combining these items with the correct answer.

In terms of form or shape, riddles consist of short, fluent, and rhythmically articulated words, sometimes repeated one after another. It is usually said in a poetic form in lyrics or verses. Even if the main logic of the riddles consists of one question and one answer, it is unexpressed in the question sentence. In other words, riddles are unwritten as a question sentence, rather a single sentence, a verses or quatrains. They resemble a tongue twister in form; they are spoken and written like a tongue twister. However, unlike tongue twisters, riddles are presented in a way they describe various objects through exaggerating some items and inverting or modifying similes.

Riddles have strong sound similarities between letters, syllables, and words. These are composed of close or opposite sounds, repetition of syllables and words, and sound like poetry. Some sound similarities are in the rhyme or repeated word after the rhyme in position. For instance, the riddle, "Nar tanesi, nur tanesi, dünyanın bir tanesi (ay)", literally meaning 'It is pomegranate aril, saintly light beam, and the only one/sweetheart in the world', refers to 'the Moon'; the riddle "Kırmızıdır açılır, kokuları saçılır(gül)", means 'It is the red that blooms, it scents all around.' is 'rose'. The other riddle of "Arşın ayaklı, burma bıyıklı (tavşan)" refers to 'It is the one ell-footed with twisted-whiskers' and denotes 'rabbit'; "Fini fini fincan, içi dolu mercan (nar)" could be literally explained as articulation such as tongue twister 'It is the Fini fini cup, filled with coral' and referred as 'pomegranate'. The last example which is given in "İnce ince dil beni, haydi kimim bil beni (ekmek)" refers to the statement of 'Slice me thinly, and know who I am' refers to 'bread', and so on. These features enable the riddles to be expressed/articulated fluently, easily to learn and remember, thus, improve language skills.

Riddles contain various clues and similes as content. When clues are considered, three types of clues are observed to be used. These are listed as the physical characteristics of the correct answer, how and where they are used, how they are produced and their process of production. For example, in the riddle “Şekere benzer tadı yok, gökte uçar kanadı yok (kar), literally meaning "It looks like sugar yet has no taste, it flies in the sky yet has no wings (denoting 'snow')," physical properties are included as a clue. The one of "Gözlerime takarım dünyaya bakarım (gözlük)", meaning "I put them on my eyes, I look at the world 'eye-glasses'" is about how the hint is used in the riddle. In the riddle "Tarlada biter, makine bükür, sabah akşam elimi öper (havlu), means "It springs up in the field, the machine bends it, and it kisses my hand in the morning and evening 'towel'" reveals the production process or how it is produced as a clue. The expression of the clues is sometimes done in a word game, sometimes in a logic game and sometimes in contrast situations. The sample of the riddle, "Karşıdan baktım bir taş, yanına gittim dört ayak bir baş (kaplumbağa)." literally meaning "I looked at something at the far distance, it were a stone, I went nearer, it were a four-footed and one-headed one 'turtle'." revealed a contrasting situation in the riddle.

In riddles, various descriptions reveal logical connections between questions and answers and provide hints to find the correct answer. The purpose of the description is to enable objects or entity answers sought so that they could be visualized in the mind of readers or listeners. Riddle descriptions can be explicit or implicit, and true or misleading. In explicit descriptions, the properties of the entity or objects are conveyed as they are. For example, an explanatory description is made in the riddle of "Şırl şırl eder, durmadan gider (dere)" that means "It splashes (şırl şırl), runs constantly 'stream'". The characteristics of the sought answer are clearly and directly given in reality. Some depictions use hidden, misleading or distracting expressions as given in the riddle of "Altı mermer, üstü mermer; içinde bülbül öter (ağız)" that denotes "The bottom is marble, the top is marble; the nightingale sings inside 'mouth' ".

Regarding meaning(s), riddles are seen to be meaningful, have logical integrity and consistency. Tips and descriptions of the correct answer are given based on logical relationships. These are generally common meanings accepted by the society. Riddles are based on concrete meanings since the items which are described in the riddle or the objects envisioned in our minds are concrete. The words used have basic, lateral and implicit meanings as indicated in the given examples of the riddles: "Yazın giyinir, kışın soyunur (ağaç)" means "He dresses in summers, he gets undressed in winters 'tree'"; "Bir sapı var, yüz topu var (üzüm)" means "It has a stem and a hundred balls 'grapes'; "Benim bir kızım var, kat kat çeyizi var (lahana)" means "I

have a daughter, and she has a dowry in layers ‘cabbage’. (Henceforth, the riddles are merely given in literally meaning).

In terms of structure, it is seen that there are various structures in riddles. These are called simple structured riddles, complex riddles, and serial riddles (Köngäs-Maranda, 1969,2018). Simple structured riddles contain a feature or a clue with only one correct answer. For example, "He sees everything; he cannot see himself (eye)". Complex riddles consist of multiple features or clues, presented in long sentences, lines or verses. For example, "I ate grass, I gained meat; I drank water, I gained milk. Open the door Fatmacık, I, the four-legged one, came ‘sheep’". Series riddles contain various features or clues, but the riddles have more than one answer. Replies of the riddles are given in lists. For example, ‘Tick, tick on the mountain; ell-footed, twisted-whispers (axe, fish, rabbit, so on)’. Riddle types are given below.

2. Types of Riddles

There are many riddles for children and adults in our country. Some classifications are made because of their wide range and diversity. Traditional and modern riddles, local and cultural riddles, concrete and abstract riddles, easy and difficult riddles and so on. Traditional riddles are generations-passed riddles with literary and cultural characteristics. Modern riddles have been common riddles conversed among young people in recent years. These riddles, mostly based on word games, are short and come in the form of question sentences as given below:

- Why do elephants wear glasses? (not to be recognized),
- What is a horse in pajamas called? (giraffe),
- Which vineyard does not grow grapes? (in shoelace) *vineyard and lace have identical word having different meanings in Turkish).

Local riddles are the ones commonly used in certain regions and contain cultural features. Thus, these might be unknown by others. However, concrete and abstract riddles are determined from the specific answer of the riddle.

A common and rich resource for riddles is the riddles for kids. Most of these consist of similar and contrast sounds that children articulate easily, and they include syllable and word repetitions. They sound fine like poetry as they have been recited for years and passed down over generations. In the same vein, it is aimed to find the correct answer by giving various clues. In the past, children's riddles were regarded as a game tool and had limited space in education.

Currently, attention has been drawn to the educational aspect of the riddles, and they appear to be utilized in the education process because of being an activity that children love and play with pleasure. Therefore, it is important to select riddles carefully. Also, their educational aspect should be highlighted, and students' language, mental and social skills should be developed through them.

Children's riddles are a very rich and important resource in our country. These are grouped under the titles such as the answers of the riddles and their classification ranging from living and non-living, concrete and abstract, human, animal, plant, numerical, thematic, fluent and rhythmic, to game, nature and environmental riddles. Types of children's riddles are displayed in Table 1 below.

Table 1.

The Riddles for Kids

Riddles for Kids							
Living being					Non-living/inanimate		
Human	Animal		Plant		Concrete	Abstract	
<i>Body</i>	<i>Domestic</i>	<i>Wild</i>	<i>Edible</i>	<i>Inedible</i>	<i>Cultural</i>	<i>Natural</i>	<i>Concepts</i>
Head	Chicken	Snake	Apple	Tree	Education	Sun	Sleep
Tooth	Sheep	Fox	Pomegranate	Flower	Toys	Moon	Dream
Eye	Cow	Lion	Strawberry	Grass	Things	Cloud	Love

As seen in Table 1, children's riddles vary greatly. These are divided into two main groups as living and non-living. Riddles about living beings are divided into subgroups such as humans, animals, and plants. Riddles about inanimate items include the concrete and abstract titles.

2.1. Riddles about Living-beings: These are riddles related to entities and elements that children see in their immediate environment. They are divided into species such as humans, animals, and plants. Riddles on people are mostly about body organs. Riddles on animals are divided into domestic or wild, whereas plants are edible or inedible in classification.

a. Riddles about body: These are used to draw children's attention to organs such as mouth, eyes, teeth and head. Some examples (henceforth, italics indicate the literally meanings of the Turkish versions with their answers) are given as follows:

1. Two spoons stuck to the wall 'ear'.
2. The bottom is marble, the top is marble, inside the nightingale crow 'mouth'
3. The tiny grocer swallows the earth 'mouth'.

4. He sees everything, yet cannot see himself 'eye'.
5. We were us, thirty-two girls. We were crushed, shrunk, lined up on two walls 'teeth'.
6. Seven-hole mallet; he who doesn't know it is the fool 'head, 1 mouth, 2 eyes, 2 nostrils, 2 ears'.

b. Animal riddles: These are riddles addressing to children's love for and interest in animals. The characteristics of various domestic and wild animals are given in short sentences. They generally concern animals by which children are affected or see in their immediate environment such as sheep and stork etc. Some examples are given below:

1. Branch to branch, red scimitar 'squirrel'.
2. Ell/cubic-footed and twisted-mustache 'rabbit'.
3. Many if you look, nothing if you kick out 'sparrow'.
4. He shirks for ten months, he is up for two months, turns on the lantern, and looks around 'firefly'.
5. 70 thousands of niddles of my granny, it either draws awareness or kills one 'hedgehog'.
6. Top is the meadow harvested, down is fountain to drink 'sheep'.
7. It has a tail, not a horse; it has a wing, not a bird 'fish'.
8. It comes from the mountain by bouncing, pouring raisins 'goat'.
9. The clatter comes from the mountain, its feet are silver-copper 'horse'.
10. I looked across, saw a stone, I went over to it, saw four feet and one head 'turtle'.
11. Two-legged camel, it is a midwife who does not know this 'stork'.
12. There were none when I looked from far, many when I looked close 'ant'.
13. I ate herbs, I gained meat; I drank water, I gained milk. Open the door Fatmacık, I, four-legged one, came 'sheep'.
14. It is greasy belt underground 'snake'.
15. It is two-uprighted; one-thousand-rooftiled 'hen'
16. Its home is on its back, its feet are on its stomach, its trail is a star, its eye is a horn 'snail'.

17. Small marble bowl, food for gentleman in it, if you cook it, it is food; if you don't, it becomes a bird 'egg'.

c. Riddles about plants: These are divided into two sub-groups: edible and inedible plants. Children's favorite fruits more popular. Their main features and hints are elucidated, and they are articulated fluently. Some examples are as follows:

1. Fini fini cup, filled coral 'pomegranate'.
2. I bought one at the market when I came home, it was one thousand 'pomegranates'.
3. God makes its structure, the knife opens its door 'watermelon'.
4. Green coat, red dress, black buttoned 'watermelon'.
5. Small chest, we pressed flour in it 'oleaster'.
6. Solid outside; log inside 'spindle'.
7. It is yellow, it hangs yellow; it is afraid of falling 'pear'.
8. It has a stem and a hundred balls 'grapes'.
9. Red coral on the green tree 'apple'.
10. Yellow one is in yellow, inside a yellow envelope; twelve siblings are inside one another 'orange'.
11. Low branched, eating is sweet/honey 'strawberry'.
12. Red bead is on hanging rope. Sugar in mouth, earring in ear 'cherry'.
13. Riddles and riddles, sliding on tongue 'ice-cream'.
14. It is eaten by cracking, it is called entertainment 'sun-flower seed'.
15. Locked chest on the tree branch 'walnut'.
16. Red minaret underground 'carrot'.
17. Orange nail underground 'carrots'.
18. Slice me thinly, know who I am 'bread'.
19. Chicken with chick underground 'potato'.
20. Layer-by-layer, but not plica, it is red, not apple; it is eaten but not fruit 'onion'.
21. Small barrel, filled with pickles 'lemon'.

22. I have a daughter; she has a dowry in layers 'cabbage'.

23. Inside the lady, except for her hair. Scissors do not cut; tailors do not sew 'corn'.

Examples of inedible plants: These are riddles such as flowers, roses, and trees.

1. I feed it; it ornaments 'flower'.

2. It is red, it blooms; it scents 'rose'.

3. She became the daughter of her daughter while her mother was on swaddle 'rosebud'.

4. It gets dressed in summer and undressed in winter 'tree'.

2.2. Riddles about Non-livings/Immediates: They are riddles about the objects children see in their environment and they are divided into types: concrete and abstract ones. Concrete ones are listed as cultural, educational, game, goods, and means of transportation.

a. Concrete riddles: They are riddles about the daily items, vehicles, games, education and so on. that children see in the environments they live in.

i. Riddles about household items: These are the items constantly used at home. Some common examples are given below.

1. It has four legs but cannot walk 'table'.

2. They hang the black cat from its tail 'pan'.

3. Tinkle-tinkle Turkish bath, its dome is settled; I bought a bride, her father is man hour 'hour'.

4. Well next to the furnace, water is in the well; The snake in the water, the coral in the snake's mouth 'kerosene lamp'.

5. Naughty one, Naughty one: his head is out of the rooftop 'chimney'.

6. It is four-footed, one-legged, eats a lot but never feels satisfied 'stove'.

7. It opens its mouth and spreads flame. Meal is cooked on; cake is baked underneath 'oven'.

8. Full at night, empty on a day 'bed'.

9. We are in at night, out during the day. A cozy nest with windows and doors 'house'.

10. Its height is like a tall sapling, its skin a white lily 'candle'.

11. It clicked and blossomed 'match'

12. I have a scorpion* inside me, idles without damage 'clock'. *Akrep literally means 'hour hand' and also 'scorpion' in Turkish.

ii. Riddles about personal belongings: These are common items such as eye-glasses, combs and so on.

1. I'm free at nights, I'm full-on days 'shoes'.

2. I put them on my eyes and look around 'eye-glasses'.

3. It has neither life nor blood, yet five fingers 'gloves'.

4. They are two-glazed windows and look everywhere 'eye-glasses'.

5. It grows in the field, the machine bends it, and it kisses my hand in the mornings and evenings 'towel'

6. I have teeth but no mouth 'comb'.

7. Riddles and riddles, sliding on tongue 'ice-cream'.

iii. Riddles about means of transportation: Below are riddles about some vehicles kids love and are interested in.

1. How does it go with two wheels, three wheels, and two legs? 'bike'.

2. Rows of rooms chase one another 'train wagon'.

3. Kara koyun meler gider, dağı taşı deler gider 'tren'. Black sheep goes baaing by crossing the mountains and stones 'train'.

4. Below there are four wheels, above it pulls burden 'car'.

5. The white dove walks in the blue field, 'sailboat'.

iv. Play and recreational riddles: These are articulated to play games, to choose a mate in the game. For example, "Two-legged camel, she who doesn't know this is a midwife " 'stork'.

1. I tied the rope to the stick, it flew into the air 'kite'.

2. It has outside but no inside, it is kicked but has no fault 'ball'.

3. Loud moans, thousand people listen 'drums'.

4. They carve the pine tree, put a tune in it. Don't cry, my tintone, don't cry, now they'll twist your ear. 'musical instrument/baglama'

5. Tongue in the mouth, if you are an understanding person, know it 'kaval'.

6. I walk and it walks: it follows me secretly.

v. Riddles for educational and communication tools: Riddles are those that draw attention to instructional and communication tools and put forward their specific features.

1. It is a tiny box; it is the home of the whole world 'television'.

2. Hand plants, language harvests 'writing'.

3. It is one cover, multi-leaved one with information hidden inside 'book'.

4. Its field is white, its seed is black. It is planted by hand, harvested with tongue 'writing'.

5. A white stick runs out quickly 'chalk'.

6. Long with broken waist pole, 'folding meters'.

7. Shadowless mountains surpass 'voice'.

8. I say 'write' and it writes, I say 'draw' and it draws. It adores painting 'pencil'.

9. It is re-born every day, and spreads news to the world 'newspaper'.

10. I have a bell, no door 'phone'.

11. If I open, it be the World, if I burn, it be ash 'map'

vi. Fluent and rhythmic riddles: These are riddles that draw attention to similar and contrast sounds and letters. They are useful in teaching sounds and phonetic studies, and they improve speaking skills in teaching primary reading and writing skills. Some examples are as follows:

1. One in Istanbul, two in Izmir, none in Ankara 'letter i'.

2. The train comes, sounding "is", the mechanic shoots 'tan', the charmer lost his key, the conductor shouts " bul" 'Istanbul'.

3. What's in the middle of the sea? 'letter e'

4. The brightest city in Turkey is 'Aydın'.

vii. Numerical riddles: These are rhymes for children to learn numbers, discover their importance, use and put them in their minds. They make important contributions to children's numeracy and math skills.

viii. Nature and environment riddles: These are riddles involving children's interests in and attention to nature and the environment. They involve elements such as rain, wind, sun, and moon are discussed.

1. Blue map collection, ell is not enough, scissors do not cut, tailors do not cut out 'sky'
2. Open window to the sky, a tin pot 'moon'.
3. I have a sack of walnuts; I count them yet never end 'star'.
4. It chirps and goes without stopping 'stream'.
5. Tiny tiny birds, they blast stone everywhere 'rain'.
6. It is lifeless but runs away; it flies in the air 'snow'.
7. It stops in the sky but never rusts; it falls into the water but never gets wet 'the sun'.
8. It doesn't burn in the fire, it doesn't get wet in the water 'Sun'.
9. It opens the door but it runs away without closing it 'wind'.
10. It looks like candy but it has no taste; it has no wings but it flies in the sky 'snow'.
11. It is pomegranate aril, saintly light beam, and the only one/sweetheart in the world 'moon'.
12. I looked up at it in the evening, there were a lot, I woke up in the morning, there were none 'star'.

b. Abstract riddles: These are riddles whose answers are abstract and denote abstract elements. Since it is difficult to give the features and hints of abstract elements, they are limited. There are two riddles about sleep and dream as follows:

1. Not in the bazaar, not be put in a napkin, yet nothing is sweeter than it 'sleep'.
2. It has gone close and too long, stream went straight up hill; six months and one autumn have gone; when he woke up, it was all over 'dream'.

3. Benefits of Riddles

Riddles have various benefits for children's development. In particular, they contribute to the development of their language, cognitive, and social skills in significant ways. These include the following:

- They are both educational and fun,
- They develop the mind,
- They provide concentration of attention,
- They improve the logic chain,
- They arouse curiosity,
- They teach individuals to observe the objects around them,
- They encourage individuals to be patient with challenging work (Köngäs-Maranda, 1969, 2018).

As can be seen, the benefits of the riddles include various skills that are very important for educational practice. In addition to these, the benefits of riddles in language teaching are as follows:

- They support retention thanks to rhymes, sound and word repetitions,
- They improve language skills and mental lexicon,
- They help to comprehend the logic of the language,
- They improve concentration skills in mind through clues,
- They facilitate the process of making associating the correct answer with keywords, and
- They improve children's prediction and problem solving skills.

The benefits of riddles are not limited to just these. Riddles are also used in other fields such as mathematics, science, and visual arts.

4. Conclusion, Discussion and Suggestions

Riddles are a mind game aimed at finding an entity or object whose qualities are implicitly described. This game, played as a family on long winter nights, has a long history in our

culture. Riddles, which are a rich instructional resource, are transferred from past to present, orally and in writing, and used to educate children. There are many types of riddles such as animals, plants and objects for the interest of children in their daily lives. Turkish riddles have various features and advantages in terms of form, content, type and structure. They are rich in sound and meaning. They are recited in quatrains in a short and fluent language, contain various clues and powerful descriptions. Therefore, they make significant contributions to the development of children's language, mental, and social skills. In particular, they help improve skills such as attention and focus, discovering clues, thinking, guessing, and making inferences. In short, riddles are an important and rich resource with their educational and thought-provoking aspects. For this reason, it is important to include riddles in educational practices and textbooks for children. It is equally important to select riddles carefully in accordance with scientific and educational principles. In this way we can raise individuals with strong understanding, research, learning, thinking, questioning and problem-solving skills. In this way, we can also raise individuals who use Turkish correctly, attractively and effectively.

CONFLICT OF INTEREST STATEMENT

The author declares that there is no conflict of interest in this study.

RESEARCH AND PUBLICATION ETHICS STATEMENT

The author declares that research and publication ethics are followed in this study.

AUTHOR LIABILITY STATEMENT

The author declares that s/he has done every step of this work himself / herself.

DOI: 10.29250/sead.782003

Gönderilme Tarihi

08.02.2021

Makale Türü

Araştırma

Kabul Tarihi

15.03.2021

Çocuk Bilmeceleri

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi, firdevs.gunes@gmail.com

Özet: Çocuklar toplumun geleceğidir. Geleceğin anahtarı ise nitelikli eğitimidir. Nitelikli bir eğitimle çocukları geleceğe hazırlamak, dil, zihinsel ve sosyal becerilerini geliştirmek zorunlu olmaktadır. Bu süreçte düşünme, anlama, tahmin etme, sorgulama, sorun çözme gibi beceriler önemli olmaktadır. Bu becerileri kazandırmak için çeşitli eğitim yaklaşım ve modellerinden yararlanılmaktadır. Bunlar içinde “Oyunla Öğrenme Yaklaşımı” önemli çıkmaktadır. Bu yaklaşımda öğrenme ve oyun etkinlikleri birleştirilmekte, öğrencilerin etkili öğrenmeleri için eğitici oyunlara yer verilmektedir. Eğitici oyunlar bedensel ve zihinsel olmak üzere iki grupta ele alınmaktadır. Zihinsel oyunlar bilmece, bulmaca, saymaca gibi sıralanmaktadır. Bunlardan en çok sevileni ve yaygın olanı bilmecelerdir. Bilmece nitelikleri üstü kapalı olarak anlatılan bir varlık ya da nesneyi düşünerek bulma amaçlı bir zihin oyunudur. Kültürümüzde bilmecelerin önemli bir yeri bulunmakta ve eğitim açısından zengin bir kaynak olmaktadır. Bunlar nesiller arası aktarılmakta ve çocukları eğitmek için kullanılmaktadır. Türk bilmeceleri biçim, içerik, tür ve yapı yönüyle çeşitli özelliklere sahiptir. Genellikle dörtlükler halinde olmakta, önemli ipuçları bulunmakta ve güçlü betimlemeler yer almaktadır. Ses ve anlam yönüyle zenginlik ve çeşitlilik içermektedir. Bu yönüyle çocukların dil, zihinsel ve sosyal becerilerinin gelişimine katkı sağlamaktadır. Özellikle dikkat ve odaklanma, ipuçlarını keşfetme, düşünme, tahmin etme, çıkarım yapma gibi becerileri geliştirici olmaktadır. Bu nedenle eğitim sürecinde ve ders kitaplarında bilmecelere yer verilmesi, bilimsel ve eğitsel ilkelere uygun seçilmesi önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Bilmeceler, ilkokul, öğrenci.

1. Giriş

Çocuklar toplumun geleceğidir. Geleceğe yön vermenin yolu ise nitelikli bir eğitimidir. Bunun için çocuklara küçük yaşlardan itibaren bilgi ve beceriler kazandırılmaya çalışılmaktadır. Kazandırılacak becerilerin başında dil, zihinsel, sosyal ve duygusal beceriler gelmektedir. Bu süreçte okuma, yazma, hesaplama gibi temel beceriler öncelikli olmaktadır. Temel becerileri kazandırmadan düşünme, anlama, tahmin etme, sorgulama, sorun çözme gibi zihinsel becerileri geliştirmek zor olmaktadır. Bu nedenle eğitim sürecinde dil becerileriyle zihinsel beceriler birlikte ele alınmakta ve her ikisine de ağırlık verilmektedir.

Öğrencilerin temel becerilerini geliştirmek ve geleceğe hazırlamak için çeşitli eğitim yaklaşım ve modellerinden yararlanılmaktadır. Bunlar içinde çocuklar tarafından en çok sevileni 'Oyunla Öğrenme Yaklaşımı'dır. Bu yaklaşımda öğrenme ve eğlenme etkinlikleri birleştirilmekte, öğrencilerin etkili ve kalıcı öğrenmeleri için çok sayıda eğitici oyundan yararlanılmaktadır. Eğitici oyunlar bedensel ve zihinsel olmak üzere iki grupta toplanmaktadır. Derslerde daha çok zihinsel oyunlara yer verilmektedir. Zihinsel oyunlar bilmece, bulmaca, saymaca gibi sıralanmakta, bilmecelerin ayrı bir yeri ve önemi bulunmaktadır.

Bilmeceler, çocuklar arasında sevilerek oynan, dikkat ve tahmin etme becerilerini geliştiren sözel bir etkinliktir. Bu etkinlik yıllarca eğlence olarak görülmüş ve eğitim uygulamalarında fazla yer verilmemiştir. Bu nedenle programlarda ve ders kitaplarında bilmeceler üzerinde durulmamıştır. Bu anlayış giderek değişmiştir. Çağdaş eğitim yaklaşımlarında sınıf için aktif öğrenmeyi sağlamak için eğitici oyunlardan yararlanılması önerilmektedir. Diğer taraftan Jean Piaget, Lev Vygotsky ve Jérôme Bruner gibi uzmanlar çocukların dil, zihinsel, sosyal ve fiziksel gelişiminde oyunun çok etkili olduğunu açıklamaktadır. Böylece çoğu ülkede oyunla öğrenme yaklaşımı çerçevesinde bilmece, bulmaca gibi oyunlara ağırlık verilmektedir. Bu uygulamalarla öğrencilerde başarının artması beklenmektedir (Güneş, 2020, 2015,s.775).

Okullarda bilmeceler iki yönden ele alınmaktadır. Birincisi eğitim ikincisi ise oyun amaçlı olmaktadır. Bilmecelerle öğrencilerin dil, zihinsel ve sosyal becerilerini geliştirme, sınıf içi çalışmalara dikkatlerini çekme ve aktif öğrenmeyi gerçekleştirmeye çalışılmaktadır. Ayrıca öğrencilerin araştırma, yeni bilgileri keşfetme, sorgulama, çıkarım yapma, tahmin etme, etkili iletişim kurma gibi becerileri geliştirme amaçlı kullanılmaktadır. Bunlara ek olarak bilmeceler ilkokuma yazma öğretim sürecinde okuma, yazma, anlama gibi temel becerileri geliştirmeye önemli katkılar sağlamaktadır.

Ülkemizde bilmecelerin uzun ve zengin bir geçmişi ve köklü bir geleneği vardır. Çok eski yıllardan günümüze kadar gelen ve hiç değişmeden söylenen bilmecelerimiz vardır. Genellikle iki ya da dört dizeli ve uyaklı olan Türk bilmeceleri eğitim açısından çok zengin bir kaynaktır. Bunlar nesiller arası aktarılmakta, önemli bir kültür hazinesi olmakta ve bazıları küçük değişikliklere uğramaktadır. Özellikle gelişen teknolojilerle birlikte yeni bilmeceler gündeme gelmektedir. Bunlar halen uzun kış gecelerinde çoğu evde, bütün ailenin katıldığı zevkli bir oyun olmaktadır. Kültürümüzde çeşitli türlerde zengin bilmeceler bulunmaktadır. Ancak bu çalışmada çocuk bilmeceleri üzerinde durulmaktadır.

1.1. Bilmeceler Nedir?

Bilmeceler, günlük yaşamda çocuk, genç ve yetişkinlerin neşeli vakit geçirmek, eğlenmek, sohbet etmek, iletişim ve etkileşim kurmak için kullandıkları bir oyundur. Uzun kış gecelerinde ailece oynanan, birlikte zaman geçirilen bir eğlence aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde bu etkinliklerin yerini kitle iletişim araçları doldurmaktadır. Bilmeceler, TDK Güncel Türkçe Sözlükte, *“bir şeyin adını anmadan, niteliklerini üstü kapalı söyleyerek o şeyin ne olduğunu bulmayı dinleyene veya okuyana bırakan oyun, muamma,”* olarak verilmektedir (TDK,2020).

Yabancı kaynaklar incelendiğinde, bilmecelerin daha çok düşünmeye yönelik zihinsel etkinlikler olarak verildiği görülmektedir. Larousse Sözlüğünde bilmeceler, *“muğlak ve üstü kapalı olarak verilen bir şeyi düşünerek bulmaya yönelik zihin oyunu”* olarak açıklanmaktadır (Larousse,2020). Bazı kaynaklarda ise *“çeşitli özellikleri verilen bir şeyi düşünerek bulmaya yönelik küçük şiirler şeklinde”* açıklanmaktadır. Bu ifadelerden hareketle bilmeceler, *“nitelikleri üstü kapalı olarak anlatılan bir varlık ya da nesneyi düşünerek bulma amaçlı bir zihin oyunu”* olarak tanımlanabilir.

Bilmeceler grup halinde oynanan, sorular, cevapları araştırılarak bulunan, eğlenceli ve eğitsel bir etkinliktir. Bilmeceler öğrencinin merakını uyandırmakta, düşünmeye yönlendirmekte, dil, zihinsel ve sosyal becerilerini geliştirmeye yardımcı olmaktadır. Bilmecelerde verilen temel öğeler ve günlük nesnelere dünyayı yeniden düşünme ve onu yeniden keşfetme aracı olmaktadır. Bilmeceler dünyadaki çeşitliliği hatırlatmakta, bunu dil ve soyut işaretlerle dikkat çekmektedir. Bu özellikleri nedeniyle eğitim sürecine ve ders kitaplarına girmiş bulunmaktadır.

1.2. Temel Özellikleri

Bilmeceler biçim, içerik, tür ve yapı yönüyle çeşitli özelliklere sahiptir. Biçim yönüyle dördlükler halinde olması ve ses özellikleri, içerik yönüyle soru cevap ilişkisi, ipuçları çeşitleri, betimlemeler ve anlam üzerinde durulmaktadır. Tür ve yapı olarak basit, karmaşık ve sıralı olması ele alınmaktadır. Bunlar aşağıda açıklanmaktadır.

Bilmece biri “soru” diğeri “cevap” olmak üzere iki temel ögeden oluşmaktadır. Soru en önemli kısımdır. Doğru cevabı bulmak için bilmecenin soru cümlesinde çeşitli özellikler ve ipuçları verilmektedir (Köngäs-Maranda,1969,2018). Bunlar çevremizdeki eşya, hayvan, bitki, meyve, doğa gibi öğelerin temel özellikleri olmakta ve bilmecede üstü kapalı sunulmaktadır. Okuyucu ya da dinleyici verilen ipuçlarına dikkatini odaklaması ve düşünmesi gerekmektedir. Yoksa doğru cevabı bulmak zor olmaktadır. Bu nedenle bilmecenin soru kısmında cevabı aranan nesne ya da varlıkla ilgili çeşitli ipucu, işaret veya özellikler yer almaktadır. Bunlar doğru cevapla birleşerek bilmece tamamlanmaktadır.

Biçim ya da şekil yönüyle bilmeceler kısa, akıcı ve ritmik olarak söylenen, bazen peş peşe tekrarlanan kelimelerden oluşmaktadır. Genellikle şiirsel bir yapıda beyit ya da dördlükler halinde söylenmektedir. Bilmecenin ana mantığı bir soru ve cevaptan oluşmasına rağmen soru cümlesi şeklinde ifade edilmemektedir. Yani bilmeceler soru cümlesi olarak değil, tek cümle, bir beyit veya dördlükler halinde yazılmaktadır. Biçim yönüyle tekerlemeye benzemekte, tekerleme gibi söylenmekte ve yazılmaktadır. Ancak tekerlemeden farklı olarak bilmeceler, çeşitli nesnelere betimleyici içerikte, bazıları abartılarak, benzetmeler tersine çevrilerek veya değiştirilerek sunulmaktadır.

Bilmecelerde harf, hece ve kelimeler arasında güçlü ses benzerlikleri vardır. Bunlar birbirine yakın veya zıt seslerle, hece ve kelimelerin tekrarıyla oluşmakta ve şiir gibi kulağa hoş gelmektedir. Bazı ses benzerlikleri uyak veya redif konumundadır. Örneğin;

“Nar tanesi, nur tanesi, dünyanın bir tanesi (ay),

Kırmızıdır açılır, kokuları saçılır (gül),

Arşın ayaklı, burma bıyıklı (tavşan),

Fini fini fincan, içi dolu mercan (nar),

İnce ince dil beni, haydi kimim bil beni (ekmek)”, gibi.

Bu özellikler bilmecenin akıcı bir şekilde ifade edilmesini, kolay öğrenilmesi ve akılda kalıcılığını sağlamakta, böylece dil becerilerini geliştirici olmaktadır.

İçerik olarak bilmecelerde çeşitli ipuçları ve benzetmeler yer almaktadır. İpuçları incelendiğinde üç tür ipucunun kullanıldığı görülmektedir. Bunlar doğru cevapla ilgili fiziksel özellikler, nasıl ve nerelerde kullanıldığı, üretim biçimi ya da süreci şeklinde sıralanmaktadır. Örneğin “Şekere benzer tadı yok, gökte uçar kanadı yok (kar),” bilmecesinde ipucu olarak fiziksel özelliklere yer verilmektedir. “Gözlerime takarım dünyaya bakarım (gözlük)”, bilmecesinde ipucu nasıl kullanıldığı ile ilgilidir. “Tarlada biter, makine bükür, sabah akşam elimi öper (havlu),” bilmecesinde ise ipucu olarak üretim süreci ya da nasıl üretildiği ele alınmaktadır. İpuçlarının ifade edilmesi ise bazen kelime oyunu, bazen mantık oyunu bazen de birbirine zıt durumlarla yapılmaktadır. Örneğin “Karşıdan baktım bir taş, yanına gittim dört ayak bir baş (kaplumbağa).” bilmecesinde zıt durumlar öne çıkmaktadır.

Bilmecelerde soru ve cevap arasında mantık ilişkilerini kuran, doğru cevabı bulmaya yönlendiren çeşitli betimlemeler yapılmaktadır. Betimlemede amaç cevabı aranan nesne ya da varlığın okuyucu ya da dinleyicinin hayalinde canlandırabilmesini sağlamaktır. Bilmeceler betimlemeleri açık veya gizli, gerçek veya yanıltıcı olabilmektedir. Açık betimlemelerde, varlık ya da nesnelerin özellikleri olduğu gibi aktarılmaktadır. Örneğin “Şırıl şırıl eder, durmadan gider (dere),” bilmecesinde açıklayıcı bir betimleme yapılmaktadır. Aranan cevabın özellikleri gerçek, açık ve doğrudan verilmektedir. Bazı betimlemelerde ise gizli, yanıltıcı veya dikkati başka yöne çeken ifadeler kullanılmaktadır. Örneğin “Altı mermer, üstü mermer, içinde bülbül öter(ağzı),” bilmecesinde olduğu gibi.

Anlam olarak ele alındığında bilmecelerin anlamlı, kendi içinde mantık bütünlüğüne sahip ve tutarlı oldukları görülmektedir. Doğru cevapla ilgili ipuçları ve betimlemeler mantıklı ilişkilere dayalı verilmektedir. Bunlar genellikle toplum tarafından ortak olarak kabul edilmiş anlamlar olmaktadır. Bilmecenin anlattığı öğeler ya da zihnimize canlandığı nesnelere somut olduğu için bilmeceler somut anlamlara dayalıdır. Kullanılan kelimelerde temel, yan ve örtülü anlamlar bulunmaktadır. Örneğin “Yazın giyinir, kışın soyunur (ağaç)”, “Bir sapı var, yüz topu var (üzüm)”, “Benim bir kızım var, kat kat çeyizi var (lahana)” bilmecelerinde olduğu gibi.

Yapı olarak ele alındığında bilmecelerde çeşitli yapıların olduğu görülmektedir. Bunlar basit yapıli bilmeceler, karmaşık bilmeceler ve seri bilmeceler olarak adlandırılmaktadır (Köngäs-Maranda,1969,2018). Basit yapıli bilmeceler, bir özellik ya da ipucu içermekte ve tek doğru cevabı bulunmaktadır. Örneğin “Her şeyi görür, kendini göremez (göz)”. Karmaşık bilmeceler

birden fazla özellik veya ipucundan oluşmakta, uzun cümleler, dizeler veya kıtalar halinde sunulmaktadır. Örneğin “Ot yedim etlendim, su içtim sütlendim. Aç kapıyı Fatmacık, dört ayaklı ben geldim (koyun)”. Seri bilmecelerde ise çeşitli özellik veya ipucu yer almakta, ancak bilmecenin birden fazla cevabı bulunmaktadır. Bilmeceler cevapları liste halinde sıralanmaktadır. Örneğin “Dağda tak tak, suda şıp şıp, arşın ayaklı, burma bıyıklı (balta, balık, tavşan)” gibi. Bilmeceler türleri ise aşağıda verilmektedir.

2.Bilmeceler Türleri

Ülkemizde çocuk ve yetişkinlere yönelik çok sayıda bilmeceler bulunmaktadır. Bunların geniş bir alana yönelmesi ve çok çeşitli olması nedeniyle bazı sınıflandırmalar yapılmıştır. Örneğin geleneksel ve modern bilmeceler, yöresel ve kültürel bilmeceler, somut ve soyut bilmeceler, kolay ve zor bilmeceler gibi. Geleneksel bilmeceler edebi ve kültürel özelliklere sahip, nesiller boyu geçen bilmecelerdir. Modern bilmeceler son yıllarda gençler arasında yaygın söylenen bilmecelerdir. Daha çok kelime oyununa dayalı olan bu bilmeceler kısa ve soru cümlesi halindedir. Örneğin;

- Filler niçin gözlük takar? (tanınmamak için),
- Hangi bağda üzüm bitmez? (ayakkabı bağında),
- Pijama giymiş ata ne denir? (zürafa) gibi.

Yöresel bilmeceler belli yörelerde yoğun söylenen aynı zamanda kültürel özellikleri de içeren bilmecelerdir. Bunlar herkes tarafından bilinmemektedir. Somut ve soyut bilmeceler ise bilmeceler cevabından hareketle belirlenmektedir.

Bilmeceler içinde yaygın ve zengin bir kaynak olan çocuk bilmeceleridir. Bunların çoğu çocukların kolay söylediği benzer ve zıt seslerden oluşmakta, hece ve kelime tekrarlarını içermektedir. Yıllarca söylenmesi ve nesiller boyu aktarılması nedeniyle şiir gibi kulağa hoş gelmektedir. Aynı zamanda çeşitli ipuçları verilerek doğru cevabın bulunması amaçlanmaktadır. Eskiden çocuk bilmeceleri oyun aracı olarak görülüyor ve eğitim sürecinde sınırlı yer veriliyordu. Son yıllarda ise bilmecelerin eğitici yönüne dikkat çekilmekte, çocukların sevdiği ve zevkle oynadığı bir etkinlik olması nedeniyle eğitim sürecinde yararlanılması öngörülmektedir. Bu amaçla bilmecelerin iyi seçilmesi, eğitici yönüne dikkat edilmesi, öğrencilerin dil, zihinsel ve sosyal becerilerini geliştirici özellikte olması önerilmektedir.

Ülkemizde çocuk bilmeceleri çok zengin ve önemli bir kaynak olmaktadır. Bunlar yönelmiş alana ve bilmeceler cevabına göre canlı ve cansız, somut ve soyut, insan, hayvan, bitki,

sayısal, tematik, akıcı ve ritmik, oyun, doğa ve çevre bilmeceleri gibi başlıklar altında toplanmaktadır. Çocuk bilmeceleri tür olarak aşağıdaki tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1.

Çocuk bilmeceleri

ÇOCUK BİLMECELERİ							
İnsan Vücut	Canlı			Cansız			Soyut Kavramlar
	Hayvan Evcil	Yabani	Bitki Yenilir	Yenilmez	Somut Kültürel	Doğal	
Baş	Tavuk	Yılan	Elma	Ağaç	Eğitim	Güneş	Uyku
Diş	Koyun	Tilki	Nar	Çiçek	Oyunlar	Ay	Rüya
Göz	İnek	Aslan	Çilek	Ot	Eşyalar	Bulut	Sevgi

Tabloda görüldüğü gibi çocuk bilmeceleri geniş bir alana yönelmektedir. Bunlar canlı ve cansız olarak iki ana grupta toplanmaktadır. Canlı öğelerle ilgili bilmeceler insan, hayvan, bitki gibi alt gruplara ayrılmaktadır. Cansız öğelere ilişkin bilmeceler ise somut ve soyut başlıkları altında ele alınmaktadır.

2.1. Canlı Bilmeceler: Çocukların yakın çevrelerinde gördükleri varlık ve öğeleri içeren bilmecelerdir. İnsan, hayvan, bitki gibi türlere ayrılmaktadır. İnsanla ilgili bilmeceler daha çok vücut organlarına yöneliktir. Hayvan bilmeceleri evcil ya da yabani, bitkiler ise yenilir veya yenilmez şeklinde ikiye ayrılmaktadır.

a. Vücutla ilgili bilmeceler: Bunlar çocukların dikkatini ağız, göz, diş, baş gibi organlara çekmeye yöneliktir. Bazı örnekler şöyledir;

1. İki kaşık, duvara yapışık (kulak).
2. Altı mermer, üstü mermer, içinde bülbül öter (ağız).
3. Küçücük bakkal, dünyayı yutar (ağız).
4. Her şeyi görür, kendini göremez (göz).
5. Biz biz idik, otuz iki kız idik. Ezildik, büzüldük, iki duvara dizildik (diş).
6. Yedi delikli tokmak, bunu bilmeyen ahmak (baş, 1 ağız, 2 göz, 2 burun deliği, 2 kulak).

b. Hayvan bilmeceleri: Çocukların hayvan sevgisi ve ilgisini içeren bilmecelerdir. Evcil ve yabani çeşitli hayvanların özellikleri kısa cümlelerle verilmektedir. Genellikle çocukların yakın çevrelerinde gördükleri veya etkilendikleri hayvanlarla ilgilidir. Örneğin koyun, leylek gibi. Bazı örnekler aşağıda verilmektedir.

1. Daldan dala, kırmızı pala (sincap).
2. Arşın ayaklı, burma bıyıklı (tavşan).
3. Bakarsan pek çok, kovarsan hiç yok (serçe).
4. On ay yatar, iki ay kalkar, feneri yakar, etrafa bakar (ateş böceği).
5. Yemiş bin dedem iğnesi ya bilesi ya ölesi (kirpi).
6. Üstü çayır biçilir, altı çeşme içilir (koyun).
7. Kuyruğu var at değil, kanadı var kuş değil (balık).
8. Dağdan gelir sekerek, kuru üzüm dökerek (keçi).
9. Dağdan gelir takır tukur, ayakları gümüş bakır (at).
10. Karşıdan baktım bir taş, yanına gittim dört ayak bir baş (kaplumbağa).
11. İki ayaklı deve, bunu bilmeyen ebe (leylek).
12. Uzaktan baktım hiç yok, yakından baktım pek çok (karınca).
13. Ot yedim etlendim, su içtim sütlendim.
Aç kapıyı Fatmacık, dört ayaklı ben geldim (koyun).
14. Yer altında yağlı kayış (yılan).
15. İki direkli, bin kiremitli (tavuk).
16. Evi sırtında, ayağı karnında, izi yıldız, gözü boynuz (salyangoz).
17. Ufacık mermer taşı, içinde beyler aş, Pişirirsen aş olur, pişirmezsene kuş olur (yumurta).

c. Bitkilerle ilgili bilmeceler: Bunlar yenilen ve yenilmeyen bitkiler olmak üzere iki alt gruba ayrılmaktadır. Çocukların sevdikleri meyveler daha ağırlıklıdır. Bunların temel özellikleri ve ipuçları verilmekte, akıcı bir dille söylenmektedir. Bazı örnekler şöyledir;

1. Fini fini fincan, içi dolu mercan (nar).
2. Pazardan aldım bir tane, eve geldim bin tane (nar).
3. Allah yapar yapısını, bıçak açar kapısını (karpuz).
4. Yeşil mantolu, kırmızı elbiseli, siyah düğmeli (karpuz).
5. Ufacık sandık, içine un bastık (iğde).
6. Dışı katık, içi kütük (iğde).
7. Sarıdır sarı sarkar, düşerim diye korkar (armut).
8. Bir sapı var, yüz topu var (üzüm).
9. Yeşil ağaçta kırmızı mercan (elma).
10. Sarı sarı içinde, sarı zarfın içinde, on iki birlik kardeş, birbirinin içinde (portakal).
11. Alçacık dallı, yemesi ballı (çilek).
12. Kırmızı boncuk, asılı ipe. Ağızda şeker, kulakta küpe (kiraz).
13. Bilmecce bildirmece, dil üstünde kaydırmaca (dondurma).
14. Çıt çıt yenir, adına eğlence denir (çekirdek).
15. Dal üstünde kilitli sandık (ceviz).
16. Yer altında kırmızı minare (havuç).
17. Yer altında turuncu çivi (havuç).
18. İnce ince dil beni, haydi kimim bil beni (ekmek).
19. Yer altında civcivli tavuk (patates).
20. Kat kat katmer değil, kırmızıdır elma değil, yenir ama meyve değil (soğan).
21. Küçücük fıçıcık, içi dolu turşucuk (limon).
22. Benim bir kızım var, kat kat çeyizi var (lahana).
23. Hanım içinde, saç dışında. Makas kesmez, terzi dikmez (mısır).

Yenilmeyen bitkilerle ilgili örnekler: Bunlar çiçek, gül, ağaç gibi bilmecelerdir.

1. Ben beslerim, o süsler (çiçek).
2. Kırmızıdır açılır, kokuları saçılır (gül).
3. Annesi kundakta iken kızının kızı oldu (gül goncası).
4. Yazın giyinir, kışın soyunur (ağaç).

2.2. Cansız Bilmeceler: Çocukların yakın çevrelerinde gördükleri nesnelere ilgili bilmecelerdir. Somut ve soyut gibi türlere ayrılmaktadır. Somut olanlar kültürel, eğitim, oyun, eşya, taşıtlar gibi sıralanmaktadır.

a. Somut bilmeceler: Çocukların yaşadıkları ortamlarda gördükleri günlük eşyalar, taşıtlar, oyunlar, eğitim vb. ile ilgili bilmecelerdir.

i. Ev eşyaları ile ilgili bilmeceler: Evde sürekli kullanılan eşyalara yöneliktir. Önemli görülen bazı örnekler aşağıda verilmektedir.

1. Dört ayağı var yürüyemez (masa).
2. Kara kediyi kuyruğundan asarlar (tava).
3. Çın-çınlı hamam, kubbesi tamam,
Bir gelin aldım, babası imam (saat).
4. Ocak başında kuyu, kuyunun içinde suyu,
Suyun içinde yılan, yılanın ağzında mercan (gaz lambası).
5. Haşarı haşarı, başı damdan dışarı (baca).
6. Dört ayaklı tek bacaklı, yer yer doymaz (soba).
7. Ağzını açar, alev saçar. Üstünde yemek, altında pasta pişer (fırın).
8. Gece dolu, gündüz boş (yatak).
9. Gece içindeyiz, gündüz dışında. Pencere, kapılı, bir şirin yuva (ev).
10. Boyu uzun fidan gibi, teni beyaz zambak gibi (mum).
11. Çıt etti, çiçek açtı (kibrit).
12. İçimde akrep var, zarar vermeden turlar (saat).

ii. Kişisel eşyalarla ilgili bilmeceler: Bunlar gözlük, tarak, ayakkabı gibi günlük yaşamda sık kullanılan eşyalardır.

1. Gece boşum, gündüz doluyum (ayakkabı).
2. Gözlerime takarım dünyaya bakarım (gözlük).
3. Ne canı var ne kanı, beş tanedir parmağı (eldiven).
4. İki camlı pencere, bakıp durur her yere (gözlük).
5. Tarlada biter, makine bükür, sabah akşam elimi öper (havlu).
6. Dişim var, ağzım yok (tarak).
7. Bilmecce bildirmece, el üstünden kaydırmaca (sabun).

iii. Taşıtlarla ilgili bilmeceler: Çocukların sevdikleri ve ilgi duydukları bazı taşıtlarla ilgili bilmecelerdir. Bu taşıtların özelliklerini içermektedir. Bunlar aşağıda verilmektedir.

1. İki teker, üçteker, iki ayakla nasıl gider? (bisiklet).
2. Sıra sıra odalar, birbirini kovalar (tren vagon).
3. Kara koyun meler gider, dağı taşı deler gider (tren).
4. Altında dört teker, üstünde yük çeker (araba).
5. Mavi tarla üstünde, beyaz güvercin yürür (yelkenli).

iv. Oyun ve eğlenceye yönelik bilmeceler: Oyun oynamak, oyunda ebe ve eş seçmek için söylenmektedir. Örneğin “iki ayaklı deve, bunu bilmeyen ebe (leylek)” gibi.

1. İpi bağladım sopaya, uçtu gitti havaya (uçurtma).
2. Dışı var içi yok, tekme yer suçu yok (top).
3. İnim inim inler, bin kişi dinler (davul).
4. Çam ağacını oyarlar, içine nağme koyarlar.
Ağlama tintonum ağlama, şimdi kulağını burarlar (bağlama).
5. Ağız içinde dil, arıfsen bil (kaval).
6. Ben giderim o gider, arkamdan tin tin eder (gölge).

v. Eğitim ve iletişim araçlarına yönelik bilmeceler: Çeşitli eğitim ve iletişim araçlarına dikkat çeken ve bazı özelliklerini öne çıkaran bilmecelerdir.

1. Bir küçücük kutudur, bütün dünya yurdudur (televizyon).
2. El eker, dil biçer (yazı).

3. Bir kapaklı çok yapraklı, içinde bilgi saklı (kitap).
4. Tarlası beyaz, tohumu siyah. Elle ekilir, dille biçilir (yazı).
5. Ak bir çubuk, tükenir çabuk (tebeşir).
6. Uzun sırık, beli kırık (katlanır metre).
7. Gölgesiz dağlar aşar (ses).
8. Yaz derim yazar, çiz derim çizer. Resim yapmayı, çok çok sever (kalem).
9. O her gün yeniden doğar, dünyaya haber yayar (gazete).
10. Zilim var, kapım yok (telefon).
11. Açarsam dünya olur, yakarsam kül olur (harita).

vi. Akıcı ve ritmik bilmeceler: Bunlar benzer ve zıt seslere, harflere dikkat çeken bilmecelerdir. İlkokuma yazma öğretiminde sesleri öğretme, telaffuz çalışmaları yapma, konuşma becerilerini geliştirme açısından yararlıdır. Bazı örnekler şöyledir;

1. İstanbul'da bir tane, İzmir'de iki tane, Ankara'da hiç yok (i harfi).
2. Tren gelir "is" diye, makinist vurur (tan) diye,
kömürcü anahtarını kaybetmiş,
kondüktör bağırır" bul diye (İstanbul).
3. Denizin ortasında ne var? (n harfi)
4. Türkiye'nin en aydınlık şehri (Aydın).

vii. Sayısal bilmeceler: Çocukların sayıları öğrenmesi, önemini keşfetmesi, kullanması ve zihnine yerleştirmesine yönelik tekerlemelerdir. Çocukların sayı ve matematik becerilerine önemli katkılar sağlamaktadır.

viii. Doğa ve çevre bilmeceleri: Çocukların doğa ve çevreye yönelik ilgi ve dikkatlerini içeren bilmecelerdir. Yağmur, rüzgâr, güneş, ay gibi öğeler ele alınmaktadır.

1. Mavi atlas, arşın yetmez, makas kesmez, terzi biçmez (gökyüzü).
2. Gökte açık pencere, kalaylı bir tencere (ay).
3. Bir çuval cevizim var, sayarım tükenmez (yıldız).
4. Şırıl şırıl eder, durmadan gider (dere).
5. Mini mini kuşlar, her yeri taşlar (yağmur).

6. Cansızdır kaçar, havada uçar (kar).
7. Gökte durur paslanmaz, suya düşer ıslanmaz (güneş).
8. Ateşe girer yanmaz, suya düşer ıslanmaz (güneş).
9. Kapıyı açar, kapamadan kaçar (rüzgâr).
10. Şekere benzer tadı yok, gökte uçar kanadı yok (kar).
11. Nar tanesi, nur tanesi, dünyanın bir tanesi (ay).
12. Akşam baktım çok idi, sabah kalktım yok idi (yıldız).

b. Soyut bilmeceler: Cevabı soyut olan ve soyut öğelere yönelen bilmecelerdir. Soyut öğelerin özelliklerini ve ipuçlarını vermek güç olduğundan sınırlı sayıdadır. Örneğin aşağıda uyku ve rüya ile ilgili iki bilmece verilmektedir.

1. Çarşıda olmaz, mendile konmaz, ondan tatlı bir şey olmaz (uyku).
2. Az gitti, uz gitti, dere tepe düz gitti,
Altı ay bir güz gitti, uyanınca hepsi bitti (rüya).

3.Bilmecelerin Yararları

Bilmecelerin çocukların gelişiminde çeşitli yararları vardır. Özellikle dil becerileri, zihinsel beceriler ve sosyal becerilerin gelişimine doğrudan katkı yapmaktadır. Bu yararları;

- Eğitici, eğlenerek öğretir,
- Zihni geliştirir,
- Dikkati yoğunlaştırmayı sağlar,
- Mantık zincirini geliştirir,
- Merak uyandırır,
- Çevredeki nesnelere gözlemlemeyi öğretir,
- Sabırlı çalışmaya yönlendirir, gibi sıralanmaktadır (Köngäs-Maranda,1969,2018).

Görüldüğü gibi bilmecenin yararları eğitim çalışmaları için çok önemli olan çeşitli becerileri içermektedir. Bunların yanında bilmecelerin dil öğretiminde yararları ise şöyle verilmektedir;

- Kafiye, ses ve söz tekrarları ile akılda kalıcılığı sağlar,

- Dil becerileri ile zihinsel sözlüğü geliştirir,
- Dilin mantığını kavramaya yardımcı olur,
- İpuçları yoluyla zihinde somutlaştırma becerilerini geliştirir,
- Anahtar kelimelerle doğru cevabı ilişkilendirme kolaylığı sağlar,
- Çocukların tahmin etme ve problem çözme becerilerini geliştirir.

Bilmecelerin yararları sadece bunlarla sınırlı değildir. Matematik, fen bilimleri, görsel sanatlar gibi diğer alanlarda da bilmecelerden yararlanılmaktadır.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bilmece, nitelikleri üstü kapalı olarak anlatılan bir varlık ya da nesneyi düşünerek bulma amaçlı bir zihin oyunudur. Uzun kış gecelerinde ailece oynan bu oyunun kültürümüzde köklü bir geçmişi vardır. Eğitim açısından zengin bir kaynak olan bilmeceler geçmişten günümüze sözlü ve yazılı olarak aktarılmakta, çocukları eğitmek için kullanılmaktadır. Çocukların ilgisine ve çevresinde sık gördüğü hayvan, bitki ve eşyalara yönelik sayıda bilmece türü bulunmaktadır. Türk bilmeceleri biçim, içerik, tür ve yapı yönüyle çeşitli özellik ve üstünlüklere sahiptir. Ses ve anlam yönüyle zenginlik ve çeşitlilik içermekte, dörtlükler halinde kısa ve akıcı bir dille söylenmekte, çeşitli ipuçları ve güçlü betimlemeler içermektedir. Bu yönüyle çocukların dil, zihinsel ve sosyal becerilerinin gelişimine doğrudan katkı yapmaktadır. Özellikle dikkat ve odaklanma, ipuçlarını keşfetme, düşünme, tahmin etme, çıkarım yapma gibi becerileri geliştirici olmaktadır. Kısaca eğitici ve düşündürücü yönüyle önemli ve zengin bir kaynaktır. Bu nedenle çocuklara yönelik eğitim uygulama ve ders kitaplarında bilmecelere yer verilmesi, bilmecelerin bilimsel ve eğitsel ilkelere uygun, özenle seçilmesi önerilmektedir. Böylece anlama, araştırma, öğrenme, düşünme, sorgulama ve sorun çözme becerileri gelişmiş, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanan bireyler yetiştirilmelidir.

ÇIKAR ÇATIŞMASI BEYANI

Yazar bu çalışmada herhangi bir şekilde çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ BEYANI

Yazar bu çalışmada araştırma ve yayın etiğine uyulduğunu beyan eder.

YAZAR SORUMLULUK BEYANI

Yazar bu çalışmanın her aşamasını kendisinin yaptığını beyan eder.

REFERENCES/KAYNAKLAR

- Bailly, D. (1998) *Les mots de la didactique des langues. Le cas de l'anglais. Lexique*, Paris: Ophrys.
- CECR (2000). *Cadre européen commun de référence pour les langues. Apprendre, enseigner, évaluer*, Division Des Langues Vivantes, Strasbourg, Conseil de l'Europe, Didier.
- Güneş, F. (2014). *Sınıf Yönetimi, Yaklaşım ve Modeller*, Ankara: Pegem A Yayınları.
- Güneş, F. (2015). *Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller*, Ankara: Pegem A Yayınları.
- Güneş, F. (2015). Oyunla Öğrenme Yaklaşımı / Game-Based Learning Approach, *TurkishStudies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish orTurkic-*,1308- 2140, 10(11),s. 773-786. Doi Number: <http://dx.doi.org/10.7827>
- Güneş, F. (2020). Çocuk Tekerlemeleri, *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, The Journal of Limitless Education and Research*, 5(1), 1 – 21. DOI: 10.29250/sead.685541
- Köngäs-Maranda, E-K. (1969,2018). Structure des énigmes. In: L'Homme, 1969, tome 9 n°3. pp. 5-48; doi: <https://doi.org/10.3406/hom.1969.367052>
https://www.persee.fr/doc/hom_0439-4216_1969_num_9_3_367052
- Larousse (2020). Dictionaire Larousse de la langue française www.larousse.com.
- MEB. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı (2005). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu, Ankara: MEB Basımevi.
- TDK (2020). Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe Sözlük, TDK.